

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a Mgr. Michala Rendy, ve věci žalobce **Mgr. F. H.**, bytem P. 436/52, O., zastoupeného Mgr. Veronikou Janíčkovou, advokátkou se sídlem Křížkovského 844/3, Olomouc, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 119/40a, Olomouc, **o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2015, č. j. KUOK 114400/2014, ve věci správního deliktu,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 5. 1. 2015, č. j. KUOK 114400/2014, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Veroniky Janíčkové, advokátky se sídlem Křížkovského 844/3, Olomouc.

Odůvodnění:

A. Vymezení věci

Ve výroku specifikovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouce, Odboru agendy řidičů a motorových vozidel (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 10. 2014, č. j. SMOL/209811/2014OARMV/PZP/Gra. Správní orgán I. stupně uložil žalobci pokutu ve výši 5.000 Kč podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč, za spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, jehož se měl dopustit tím, že jako provozovatel motorového vozidla tov. zn. VW, reg. zn. X, v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť neznámý řidič vozidla žalobce porušil § 4 písm. c) a § 67 odst. 8 zákona o silničním provozu, čímž došlo ke spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 11 zákona o silničním provozu, konkrétně tak, že dne 6. 1. 2014 v době nejméně od 06:50 hod. do 07:05 hod. v Olomouci na ulici Fischerova předmětné vozidlo neoprávněně stálo na vyhrazeném parkovišti označeném svistou dopravní značkou č. IP 12 se symbolem O7 „vyhrazené parkoviště pro vozidla s parkovacím průkazem označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou“, doplněnou vodorovnou dopravní značkou č. V 10f.

B. Obsah žaloby

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení ve výroku označeného rozhodnutí žalovaného. V žalobě namítal, že:

- 1) nebyl naplněn jeden ze znaků objektivní stránky skutkové podstaty správního deliktu § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť nedošlo k porušení povinnosti řidiče nebo pravidel silničního provozu. Podkladem opačného závěru správních orgánů jsou úřední záznam a dva obrazové snímky Městské policie Olomouc (dále jen „MPO“). V úředním záznamu vyslovené podezření z porušení pravidel silničního provozu řidičem předmětného vozidla není ničím doloženo, a naopak je v rozporu s připojenými snímky. Na prvním z nich je sice zachyceno motorové vozidlo, jehož je žalobce provozovatelem, avšak toto nestojí na místě, kde by byla jakákoliv značka omezující na daném místě zastavení či stání. Na druhém snímku je zachycena zákazová dopravní značka, ale již tam není zachyceno motorové vozidlo žalobce. Očividně oba snímky nezachycují stejné místo, neboť na prvním snímku je zachycena budova, v jejíchž oknech se nesvítlí, zatímco na druhém snímku je jiná budova a v jejích oknech je tma, tudíž zjevně došlo ke spojení dvou nesouvisejících snímků. Jelikož tedy nebylo zjištěno porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, měl správní orgán I. stupně odložit věc podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Namísto toho dospěl k druhému chybnému závěru, že jsou splněny podmínky pro odložení věci podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích;

- 2) správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Dotázal se pouze žalobce, kdo byl v inkriminovanou dobu řidičem vozidla, jehož je žalobce provozovatelem, a když mu bylo sděleno, že řidičem vozidla byl žalobce, ale přestupku se nedopustil, neučinil správní orgán I. stupně žádné další kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku, ač tak učinit měl a nabízela se mu k tomu celá řada možností. Žalobce sice nejprve označil jako osobu, která se měla přestupku dopustit, M. M., avšak jednalo se o ukvapenou reakci, kterou následně žalobce vysvětlil. Žalobce si byl totiž jist, že se sám žádného přestupku nedopustil a současně věděl, že jediná osoba, které vozidlo půjčoval, byl právě pan M. M.. Proto tuto osobu k výzvě správního orgánu I. stupně logicky označil, přičemž jej nenapadla varianta, že se jedná o omyl a k přestupku nedošlo. Ihned při prvním podání vysvětlení před správním orgánem I. stupně, a následně také v odporu proti příkazu žalobce sdělil, že v danou dobu vozidlo nikomu nepůjčil, byl jedinou osobou, která mohla s vozidlem nakládat, a tudíž byl-li spáchán přestupek, nemohl se jej dopustit nikdo jiný kromě něj. Současně však sdělil, že v době skutku s vozidlem na daném místě nezaparkoval;
- 3) správní orgán I. stupně učinil nesprávný závěr, že nebyly zjištěny skutečnosti, odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti konkrétní osobě. Žalobce označil sám sebe jako řidiče vozidla v době posuzovaného skutku, tudíž měl správní orgán I. stupně zahájit řízení o přestupku s ním. Namísto toho věc odložil, což následně v rozhodnutí o deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu zdůvodnil tím, že žalobce měl dostatek času i prostoru se k přestupku přiznat a neučinil-li tak, jednal s vědomím, že zákon v takových případech umožňuje postihnout provozovatele. Podmínkou zahájení řízení o přestupku proti určité osobě však není její přiznání, nýbrž postačuje podezření, které v posuzované věci bylo bezesporu dáno. V důsledku toho správní orgán I. stupně mylně interpretoval podmínku projednání správního deliktu dle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu tak, že důvodem odložení věci není zjištění skutečností, odůvodňujících zahájení řízení o přestupku proti konkrétní osobě, nýbrž nezjištění pachatele přestupku. Samo přestupkové řízení však může být následně zastaveno dle § 76 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích, což však neumožňuje vést řízení o správním deliktu provozovatele vozidla;
- 4) žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalobce v odvolání uvedl fakta, ze kterých je zjevné, že k porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích nedošlo, žalovaný se však s těmito fakty nevypořádal;
- 5) k přestupku mělo dojít dne 6. 1. 2014, rozhodnutí žalovaného však bylo žalobci doručeno až dne 7. 1. 2015, přičemž doktrinní výklad a ministerstvo dopravy ve svém metodickém pokynu dospěli k závěru, že prekluzivní lhůta pro projednání přestupku dle § 20 zákona o přestupcích se analogicky vztahuje i na správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.

C. Stanovisko žalovaného

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. K jednotlivým žalobním bodům uvedl, že:

Ad 1) přestupek je zdokumentován nezpochybnitelně na č. I. 4 správního spisu;

Ad 2) správní orgán I. stupně vyzval provozovatele vozidla, aby zaplatil částku podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, případně sdělil jméno řidiče

předmětného vozidla s tím, že pokud tato částka nebude uhrazena a nebudou sděleny údaje o řidiči vozidla, bude předvolán žalobce, jako provozovatel vozidla k podání vysvětlení. Žalobce správnímu orgánu I. stupně sdělil, že vozidlo v inkriminovanou dobu řídil M. M., nar. X, bytem D. 1773/13, B.. Správním orgánem I. stupně bylo následně zjištěno, že tato osoba zemřela dne 18. 2. 2014. Následně žalobce při podání vysvětlení správnímu orgánu I. stupně uvedl, že vozidlo v době přestupku řídil on sám, avšak spáchání přestupku sám popřel. S ohledem na uvedenou skutečnost byl podnět Městské policie z důvodu nezjištění pachatele odložen;

- Ad 3) tvrzení žalobce, že se k přestupkovému jednání přiznal, tudíž s ním mělo být vedeno přestupkové řízení, je vyvráceno protokolem o podání vysvětlení, kde tento spáchání přestupku vylučuje;
- Ad 4) napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, neboť žalovaný v něm podrobně rozvedl institut správního deliktu provozovatele vozidla a podmínky řízení, a následně zaujal jednoznačný závěr.

D. Obsah správního spisu

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že správnímu orgánu I. stupně dne 3. 4. 2014 oznámila MPO podezření ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1, písm. k) zákona o silničním provozu. Z úředního záznamu MPO vyplývá, že dne 6. 1. 2014 v 6.48 hod. byla vyslána operační hlídka MPO na ulici Fisherova 7, Olomouc, kde dle telefonického oznámení stojí neoprávněně vozidla na místech vyhrazených pro osoby těžce postižené. Po příjezdu hlídka zjistila mimo jiné osobní motorové vozidlo tov. zn. VW, reg. zn. X, které stojí v úseku platnosti svislého dopravního značení IP-12 – Vyhrazené parkoviště (Réserve) se symbolem 4x – O7 pro osobu těžce postiženou nebo pro osobu těžce zdravotně postiženou a vodorovným dopravním značením V10f – Vyhrazené parkoviště pro osobu těžce zdravotně postiženou nebo pro osobu těžce pohybově postiženou. Jelikož se na místě ani v okolí nenacházel řidič výše uvedeného vozidla byla pořízena fotodokumentace a na vozidle byla umístěna výzva pro nepřítomného pachatele přestupku s časovým vymezením od 6:50 hod. do 7:05 hod. K oznámení MPO doložila 2 fotografie, a to fotografii s detailem zadní části vozidla a fotografií s detailem dopravní značky.

Správní orgán po zjištění provozovatele vozidla vyzval dne 23. 4. 2014 žalobce k zaplacení částky 1.000 Kč, popřípadě ke sdělení totožnosti řidiče vozidla. Žalobce dne 7. 5. 2014 písemně sdělil, že vozidlo v uvedené době řídil pan M. M., nar. X, bytem D. 1773/13, B.. Správní orgán se pokusil M. M. předvolat k podání vysvětlení, avšak zjistil, že tento dne 18. 2. 2014 zemřel.

Dne 1. 7. 2014 žalobce při podání vysvětlení žalobce správnímu orgánu I. stupně uvedl, že po nahlédnutí do svých poznámek zjistil, že v uvedený den neřídil vozidlo M. M., nýbrž on sám, avšak není si vědom, že by parkoval na vyhrazeném parkovišti pro invalidy v Olomouci na ulici Fischerova. Dále žalobce uvedl, že v uvedenou dobu vozidlo nikomu nepůjčil.

Dne 2. 7. 2014 správní orgán I. stupně vyhotovil úřední záznam o odložení přestupku dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, v němž uvedl, že se mu nepodařilo do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, zjistit osobu řidiče vozidla podezřelého ze spáchání výše uvedeného přestupku.

Příkazem ze dne 4. 7. 2014 správní orgán I. stupně uložil žalobci pokutu 5.000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

V odporu proti příkazu ze dne 11. 7. 2014 žalobce namítal, že již dne 1. 7. 2014 sdělil správnímu orgánu, že v době spáchání přestupku měl vozidlo v užívání a nikomu jej nepůjčil, takže byl-li s vozidlem spáchán přestupek, nemohl se jej dopustit nikdo jiný kromě něj. Dle žalobce tak nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

Dne 8. 9. 2014 žalobce písemně po seznámení se s podklady rozhodnutí opětovně zdůraznil, že dne, kdy mělo k přestupku dojít, měl auto v užívání, nikomu jej nepůjčil a byl-li tedy spáchán přestupek, nemohl se jej dopustit nikdo jiný kromě něj, tudíž nebyla splněna podmínka § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu pro vedení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, nýbrž mělo být s ním zahájeno řízení o přestupku. Jelikož však pořízená obrazová dokumentace dle žalobce nesvědčí o spáchání přestupku, neboť na fotografii, na které je automobil není současně dopravní značka a naopak, přičemž snímky jsou pořízeny způsobem, který vylučuje na základě společných identifikačních znaků ztotožnění místa se značkami s místem se zaparkovaným vozidlem, je jediným důkazem úřední záznam MPO, který však s fotografiemi nekoresponduje. Žalobce proto požadoval, aby správní orgán zastavil řízení o správním deliktu a současně odložil věc přestupku dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích, neboť došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku.

Rozhodnutím ze dne 7. 10. 2014 správní orgán I. stupně uznal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. V rozhodnutí uvedl, že žalobce nikdy neprohlásil, že byl jedinou osobou, která mohla na daném místě parkovat, přičemž správní orgán nemá a nemůže mít přehled o tom, kdo všechno vozidlo žalobce používá, zda k němu měly přístup i jiné osoby v rodinném či jiném poměru, tudíž nelze vyloučit, že by si taková osoba mohla ať s vědomím či bez vědomí žalobce vozidlo půjčit. Pro strohá prohlášení žalobce nemohl správní orgán postavit najisto, kdo vlastně vozidlo řídil. Dle správního orgánu I. stupně bylo na žalobci, aby uvedl všechny okolnosti, na jejichž základě by byl řidič vozidla identifikován. Chtěl-li se žalobce přiznat, měl k tomu dostatek příležitostí. Zdůraznil, že dle § 125g odst. 1 zákona o silničním provozu nelze řízení o přestupku zahájit, je-li již zahájeno řízení o uložení pokuty za správní delikt dle § 125f téhož zákona. K obsahu spisu správní orgán uvedl, že pozorování strážníků MPO hodnotí jako věrohodné, nezkreslené a nezaujaté, neboť ti to by neměli mít na bezdůvodném poškození účastníků žádný zájem. Z fotografií dle správního orgánu jednoznačně plyne, že vozidlo žalobce bylo na daném místě zaparkováno, a to na 4. místě při pohledu na prodejnu potravin ze silnice vpravo u domu č. 7 na Fischerově ulici. Při zvětšení snímku je znak invalidy pod vozidlem zřetelně vidět, tudíž správní orgán

nemá pochybnosti, že místo je dostatečně označeno jak svislým, tak vodorovným značením. Vozidlo tedy stojí v rozporu s § 4 písm. c) a § 67 odst. 8 zákona o silničním provozu, tudíž jednání osoby, která na tomto místě zastavila, vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 11 zákona o silničním provozu.

V odvolání proti rozhodnutí žalobce namítal, že správním orgánem I. stupně vyslovené skutkové závěry nemají oporu ve zjištěném skutkovém stavu a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Žalobce namítal, že správní orgán I. stupně vycházel pouze z jeho tvrzení při podání vysvětlení před zahájením řízení, avšak již zcela ignoroval jeho sdělení uvedená v odporu proti příkazu a ve vyjádření k podkladům rozhodnutí, kde zcela konkrétně uvedl, že v době spáchání přestupku měl předmětné vozidlo v užívání on, toto nikomu nepůjčil, a tedy se přestupku nemohl dopustit nikdo jiný než on sám, tj. jednoznačně uvedl, že byl jediným, kdo s vozidlem disponoval. Místo toho správní orgán bezdůvodně spekoval o tom, že si mohla vozidlo půjčit třetí osoba. Toto je však vyloučené. Pokud by správní orgán zjišťoval skutkový stav, zjistil by, že od vozidla existují jen jedny klíče, které má žalobce při sobě a nikdo jiný k nim přístup nemá. Dále uvedl, že osobu M. M. označil jako řidiče z důvodu, že věděl, že se jednání kladenému mu za vinu nedopustil, tudíž rovnou uvedl jedinou osobu, které kdy půjčoval klíče od vozidla. Toto vysvětlení ostatně správnímu orgánu poskytl. K něčemu, co neudělal, se přiznávat nebude a sebeobviňování nemůže být správním orgánem nucen. Správní orgán I. stupně však dle žalobce neučinil žádné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nedotazoval se žalobce, zda nemohla disponovat vozidlem třetí osoba, ani si od něj nevyžádal jeho poznámky o půjčování vozidla. Dále žalobce opětovně namítl, že správní orgán I. stupně řádně nezjistil, zda ke spáchání přestupku vůbec došlo. Ze dvou snímků pořízených MPO nevyplývá, že by se vůbec jednalo o Fischerovu ulici, snímky nezachycují 4 parkovací místa, a především na nich není zachyceno motorové vozidlo tov. zn. VW, reg. zn. X na správním orgánem tvrzeném místě. Správní orgán I. stupně dle žalobce nezjišťoval skutkový stav, např. pomocí výsledku strážníků MPO, namísto toho nepodloženě vyspekuloval skutečnosti, které na snímcích nejsou. Jakýkoli důkaz zvětšením fotografie před žalobcem nebyl proveden, nicméně ze snímku, který je součástí spisu, je zjevné, že pod vozidlem se žádná značka nenachází.

Žalovaný v rozhodnutí, jímž odvolání žalobce zamítl, uvedl, že z obsahu spisu je zřejmé, že předmětné vozidlo bylo ponecháno v místě vyhrazeného parkoviště pro vozidla s označením O7, aniž by k tomu mělo oprávnění. Tyto rozhodné skutečnosti byly zjištěny a zadokumentovány hlídkou MPO. Dle evidence registru vozidel je provozovatelem vozidla osoba žalobce, což ani on sám nezpochybnil. Pokud byl v odvolání žalobce jakkoliv zpochybněn zjištěný stav ve vztahu ke stání předmětného vozidla na takto označeném místě, pak je třeba zdůraznit, že důvodem dokumentace stavu a oznámení daného deliktu bylo právě neoprávněné stání vozidla žalobce. Žalobcem namítané skutečnosti ve vztahu ke způsobu zadokumentování by dle žalovaného zajisté byly předmětem řízení o přestupku, k němuž však nedošlo. Dále žalovaný uvedl, že v případě výzvy provozovateli vozidla k zaplacení určené částky sice nebyla splněna podmínka § 125h odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, neboť přestupek, který byl v jednání spatřován [dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 11 zákona o silničním provozu] nebylo dle § 125

odst. 4 písm. d) a odst. 6 zákona o silničním provozu možné projednat v blokovém řízení, avšak tento postup neměl dle žalovaného vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně, neboť předmětná výzva byla úkonem učiněným před zahájením řízení, tudíž nedopadá na vlastní procesní postup vedeného řízení. Dále žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně před zahájením řízení o správním deliktu učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele označeného přestupku, kterého se však i přes tuto snahu nepodařilo spolehlivě určit. Verze žalobce o jiném řidiči se ukázala nepravdivou, když bylo zjištěno, že tento již zemřel a žalobce jej zřejmě uvedl mylně. Následné vysvětlení žalobce před správním orgánem rovněž nepřineslo přesvědčivý závěr o tom, že řidičem byl on sám, neboť ačkoli žalobce tvrdil, že byl jedinou osobou, která měla v inkriminovanou dobu vozidlo v užívání, na druhou stranu uváděl, že na dotčeném místě nezaparkoval. Stejně rozporná tvrzení žalobce uváděl i v odvolání. Dle žalovaného *„ať již takové zavádějící vyjádření odvolatele může svědčit o čemkoliv, zajisté nepřisvědčuje závěru odůvodňujícímu zahájení řízení proti určité osobě,“* tudíž nelze odložení věci ničeho vytknout. Proto se dle žalovaného ukázala jako nedůvodná i odvolací námitka, totiž že správnímu orgánu I. stupně nevzniklo právo zahájit řízení o správním deliktu, neboť měl věc řešit jako přestupek s konkrétní osobou přestupce, která mu byla známa. Účelem vedení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla není dle žalovaného zjišťování skutečného pachatele přestupků za nepřiměřených podmínek, které tak jdou nad rámec definované nezbytnosti úkonů správního orgánu vedoucích ke zjištění osoby přestupce. Tyto kroky nejsou zákonem blíže specifikovány a je jen na správním uvážení, v jakém rozsahu bude této nezbytnosti dosaženo. Jiný postup, který by šel nad rámec požadovaného, by byl zcela mimo účelnost a efektivnost zavedeného sankčního postihu za správní delikt provozovatele vozidla. Pakliže provozovatel vozidla nezná totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku, nebo údaje odmítá poskytnout úplně či uvádí jen údaje částečné, popřípadě uvádí takové skutečnosti, jenž vnášejí pochybnosti o jeho osobě, jako řidiči samotném, je ve veřejném zájmu, aby byl tento v konečném důsledku postižen za spáchání správního deliktu podle zákona o silničním provozu. Uvedené je dle žalovaného na místě o to více, jsou-li správnímu orgánu předkládány zavádějící údaje, např. o osobách zemřelých, ať již je to z důvodu obstrukce ze strany účastníka či jiných průtahů nezapříčiněných na straně projednávajícího správního orgánu.

E. Relevantní právní úprava

Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu právnická nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Podle odst. 2 téhož ustanovení právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud

- a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,
- b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a

c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.

Podle odst. 4 téhož ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a

a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo

b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

Podle odst. 5 téhož ustanovení provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích

a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo

b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.

Podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud

a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,

b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a

c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.

F. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Krajský soud rozhodl o věci samé bez jednání, neboť oba účastníci s tímto postupem souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Nejprve se krajský soud zabýval důvodností žalobního bodu 5), tj. námitkou, že žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno až po uplynutí lhůty 1 roku ode dne spáchání předmětného protiprávního jednání. Z obsahu uvedené námítky je zjevné, že žalobce má za to, že žalobou napadené rozhodnutí mu bylo doručeno až poté, co jeho odpovědnost za správní delikt zanikla dle § 20 zákona o přestupcích použitého na základě analogie.

Podle doktríny i judikatury soudů lze při aplikaci předpisů správního práva použít analogii, avšak pouze v omezených případech za účelem vyplnění mezer právní úpravy a za podmínky, že je analogie použita ve prospěch jednotlivce (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04, publ. pod č. 240/2005 Sb., nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2013, č. j. 5 Afs 60/2011 – 112, publ. pod č. 2915/2013 Sb. NSS, ze dne 26. 8. 2010, č. j. 1 As 17/2010 – 294, publ. pod č. 2550/2012 Sb. NSS, či ze dne 21. 7. 2005, č. j. 1 As 25/2005 – 70).

V rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 As 47/2011 – 105 Nejvyšší správní soud vyslovil: „*analogií aplikace práva je třeba rozumět řešení právem neupravených vztahů podle právní úpravy vztahů podobných. Teorie práva rozlišuje tzv. analogii legis, tedy situaci, kdy se na skutkovou podstatu zákonem neřešenou aplikuje právní norma, která je obsažena ve stejném zákoně a která upravuje skutkovou podstatu nejpodobnější, a tzv. analogii iuris, tzn. situaci, kdy lze výjimečně aplikovat právní zásady příslušného právního odvětví, případně dokonce obecné právní zásady, které obsahuje celý právní řád, ovšem pouze za předpokladu, že není možné postupovat prostřednictvím analogie legis. Použití analogie iuris je ve veřejném právu značně nežádoucí, zatímco použití analogie legis lze za účelem vyplnění mezer v procesní úpravě za předpokladu, že je to ve prospěch ochrany práv účastníků řízení, použít... Doktrína připouští ve veřejném právu použití analogie legis pouze v omezené míře, a to navíc pouze pro použití v situacích, kdy zákon danou právní problematiku vůbec neřeší. V takovém případě je přípustné pro výklad chybějící právní úpravy či pojmu podpůrně užít zákonného ustanovení svou povahou a účelem nejbližšího.*“

V posuzované věci však dle názoru krajského soudu není aplikace analogie (v daném případě nadto *analogie iuris*) na místě, neboť právní předpis, tj. zákon o silničním provozu, obsahuje vlastní úpravu zániku odpovědnosti za správní delikt z důvodu běhu času. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezhájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán*. Podle § 125e odst. 5 téhož zákona se přitom ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby vztahují také na odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Analogické použití § 20 zákona o přestupcích o zániku odpovědnosti za přestupek tudíž nelze na správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu použít, neboť se nejedná o problematiku daným zákonem neřešenou (mezeru v zákoně). Obě zmíněné právní úpravy se přitom ocitají v kolizi, neboť pro zachování odpovědnosti za správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu postačí, je-li do 2 let od okamžiku, kdy se správní orgán dozvěděl o tomto deliktu, zahájeno řízení, zatímco dle § 20 zákona o přestupcích (ve znění účinném do 30. 9. 2015, které by se na posuzovaný případ vztahovalo) by již po jednom roce ode dne spáchání deliktního jednání, nebylo možné předmětný delikt projednat.

Metodický pokyn ministerstva dopravy, jímž argumentuje žalobce na podporu svého závěru o možném zániku odpovědnosti, nemá povahu obecně závazného právního předpisu, přičemž analogické užití § 20 odst. 1 zákona o přestupcích na správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu ministerstvo toliko doporučuje uplatnit v souladu se zásadou „in dubio pro mitius“, aniž by své doporučení jakkoli blíže odůvodnilo.

Dále žalobce v žalobním bodu 4) namítal, že rozhodnutí žalovaného trpí nepřezkoumatelností, neboť se žalovaný nevypořádal s fakty, která žalobce uvedl v odvolání, a z nichž je zjevné, že k porušení pravidel silničního provozu nedošlo. Tato námitka není dle krajského soudu dostatečně určitá, neboť žalobce neuvádí, které v odvolání uvedené skutečnosti byly žalovaným opomenuty. Krajskému soudu

je tak umožněno reagovat na vznesenou námitku toliko obecně, a to tak, že porovnáním výše shrnutého obsahu odvolání žalobce a odůvodnění rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že žalovaný na skutečnosti uvedené žalobcem v odvolání reagoval. Věcnou nesprávnost závěrů žalovaného (viz níže) nelze s nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů zaměňovat.

Smysl novely zákona o silničním provozu, provedené zákonem č. 297/2011 Sb., která vložila do zákona o silničním provozu správní delikt provozovatele vozidla, bylo řešit faktickou nemožnost postihu velkého množství přestupků (typicky překročení rychlosti zachycené radarem či nesprávné parkování), při jejichž vyšetřování byly správní orgány ohledně totožnosti pachatele odkázány na vysvětlení podané provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou, ocitl se správní orgán v důkazní nouzi. Aby jednoznačně prokázaná deliktní jednání v silničním provozu nezůstala nepotrestána, zákonodárce přijal konstrukci, že v případě nezjištění totožnosti řidiče za delikt odpovídá provozovatel vozidla (srov. rozsudek ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15).

Soudy rozhodující ve správním soudnictví opakovaně zdůrazňují, že správní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona o silničním provozu je nutno chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zbavit jen na základě zákonem předvídaných liberačních důvodů, vymezených v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45, odst. 22, a rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46).

V posuzované věci se dle sdělení hlídky MPO u zaparkovaného vozidla nenacházela osoba řidiče. Správní orgán I. stupně proto, nemaje jiné podklady ke ztotožnění řidiče vozidla, vyzval v souladu s § 125h odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu provozovatele vozidla k uhrazení určené částky odpovídající pokutě v blokovém řízení (1.000 Kč) a současně jej poučil o možnosti sdělit správnímu orgánu údaje o totožnosti řidiče vozidla.

V této souvislosti je třeba žalovanému vytknout nesprávnost jeho dílčího závěru o nenaplnění podmínky § 125h odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, byť tento závěr neměl na rozhodnutí žalovaného žádný vliv. Žalovaný totiž dovodil, že se v posuzované věci nejednalo o podezření z přestupku, který by bylo možné projednat v blokovém řízení. Tento závěr je však dle názoru krajského soudu mylný. Podmínky pro projednání přestupku v blokovém řízení jsou totiž stanoveny nejen v zákoně o silničním provozu, nýbrž také v § 13 odst. 2 a § 84 a násl. zákona o přestupcích.

V posuzované věci se jednalo o podezření z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 11 zákona o silničním provozu (ve znění účinném do 6. 11. 2014), který nebyl v § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu zařazen mezi přestupky, za něž se ukládá zákaz činnosti, tudíž se ve smyslu § 125c odst. 7 zákona o silničním provozu nejednalo o přestupek, který by nebylo možné v blokovém řízení projednat. V § 125c odst. 6 zákona o silničním provozu pak byla toliko stanovena horní hranice výše pokuty, kterou bylo možné za přestupky v tomto ustanovení vyjmenované uložit. Pro přestupky v tomto ustanovení neuvedené pak platila horní hranice pokuty uložitelné v blokovém řízení ve výši dle § 13 odst. 2 zákona o přestupcích (tj. v daném případě 1.000 Kč). Jednalo se tedy o přestupek, který bylo možné projednat v blokovém řízení, čímž byla podmínka § 125h odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu splněna.

Dále žalobce namítal, že správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a současně učinil nesprávný závěr, že nebyly zjištěny skutečnosti, odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti konkrétní osobě (žalobní body 2 a 3).

Tyto námitky shledává soud důvodnými. Žalobce při podání vysvětlení dne 1. 7. 2014 jednoznačně změnil své původní tvrzení o M. M. jako řidiči a uvedl, že vozidlo měl v době spáchání přestupku v užívání a nikomu jej nepůjčil. Uvedené tvrzení je dle názoru krajského soudu již samo o sobě dostatečné k zahájení řízení o přestupku proti žalobci. Pokud však toto vyjádření připadalo správnímu orgánu příliš kusé a skýtající žalobci možnost „vymluvit se“ následně na osobu blízkou, která si bez jeho vědomí auto vypůjčila, měla úřední osoba přítomná podání vysvětlení příležitost se žalobce doptat a přimět jej tak k podrobnějšímu vyjádření stran toho, kdo mohl předmětné vozidlo dne 6. 1. 2014 užít, resp. k jednoznačnějšímu vyloučení alternativy, že by vozidlo užil kdokoli bez vědomí a souhlasu žalobce. Správní orgán I. stupně však na místo toho v rozhodnutí rozvíjel hypotetické možnosti procesní obrany žalobce, který nadto v dalších podáních již zcela jednoznačně uváděl, že byl-li přestupek spáchán, mohl jej předmětným vozidlem spáchat toliko on.

Tvrzení žalobce, že žádný přestupek nespáchal a že s vozidlem nezaparkoval dne 6. 1. 2014 na Fischerově ulici v Olomouci na místě vyhrazeném pro invalidy, nijak nekoliduje s jeho tvrzením, že uvedeného dne měl vozidlo ve své dispozici, tj. byl řidičem předmětného vozidla v době posuzovaného skutku. Žalobce totiž zpochybňuje toliko fakt, že se popsáný přestupek vůbec stal, resp. svou odpovědnost za něj, nikoli skutečnost, že byl jedinou osobou, která daného dne nakládala s předmětným vozidlem. Podle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu lze správní delikt podle odstavce 1 téhož ustanovení projednat, pouze pokud správní orgán učiní nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájí řízení o přestupku a věc odloží, neboť nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Skutečností dostatečně odůvodňující zahájení přestupkového řízení proti určité osobě je pak v případě porušení zákazu parkování (resp. parkování na vyhrazeném místě) nepochybně tvrzení osoby, která je provozovatelem vozidla, že v den, kdy mělo k přestupkovému jednání dojít, byla jedinou osobou, která mohla vozidlem disponovat. Podezřelého z přestupku však nelze žádným způsobem nutit,

aby se k jednání přiznal, tím méně za situace, kdy tento namítá, že obsah spisu neprokazuje, že se vůbec skutek stal, tj. že se jeho vozidlo nacházelo dne 6. 1. 2014 na Fischerově ulici v Olomouci na místě vyhrazeném pro invalidy. Správní orgán I. stupně zcela nepřiléhavě uvedl, že žalobce měl dostatek času i prostoru se k přestupku přiznat a neučinil-li tak, jednal s vědomím, že zákon v takových případech umožňuje postihnout provozovatele. Podmínkou zahájení řízení o přestupku proti určité osobě však není přiznání této osoby, jak správně zdůraznil žalobce, nýbrž postačuje existence skutečností odůvodňujících podezření, jež v posuzované věci bezesporu existovaly. Teprve nepodaří-li se v řízení o přestupku obviněnému spáchání přestupku prokázat, jsou dle § 125f odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu splněny podmínky pro zastavení řízení o přestupku a následné vedení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. K odložení přestupku dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích a k vedení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla však zákonné podmínky splněny nebyly.

S ohledem na výše uvedený závěr, že v posuzované věci nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, se již krajský soud neměl důvod zabývat věcnou námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu, tj. nedostatku podkladů k učinění závěru, že vůbec došlo k porušení povinnosti řidiče předmětného vozidla uložené mu v § 4 písm. c) a § 67 odst. 8 zákona o silničním provozu. Pro úplnost však krajský soud zdůrazňuje, že obviněnému v řízení o správním deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu nemůže být upřeno právo vznášet námitky vůči skutkovým zjištěním a závěrům správního orgánu, stejně jako není správním orgánům odňata povinnost se těmito námitkami zabývat. Nelze tudíž souhlasit s žalovaným, který v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že „žalobcem namítané skutečnosti ve vztahu ke způsobu zadokumentování by zajisté byly předmětem řízení o přestupku, k němuž však nedošlo“. Námitky vůči způsobu zdokumentování přestupku, resp. vůči skutku jako takovému totiž mají své místo i v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, v němž je správní orgán vázán povinnostmi podle § 3 s. ř. zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, stejně jako v řízení o přestupku.

G. Závěr

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že správní orgán I. stupně postupoval v řízení v rozporu s podmínkami § 125f zákona o silničním provozu, neboť neučinil kroky (z vlastního pohledu) nezbytné ke zjištění osoby přestupce, v rozporu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil přestupek, ačkoli zde existovaly skutečnosti odůvodňující zahájení a vedení řízení o přestupku proti žalobci. Krajský soud proto napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

H. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 11.228 Kč tvoří: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč a 2) náklady za zastupování žalobce advokátkou, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), jako odměna za zastupování ve výši 6.200,- Kč za 2 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. převzetí zastoupení a sepsí žaloby [odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3.100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT], a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony ve výši 600 Kč, tj. 2 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT, to vše zvýšené o DPH z odměny a náhrad ve výši 1.428 Kč (tj. 21 % z částky 6.800 Kč), neboť zástupkyně žalobce je plátcem uvedené daně.

Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o. s. ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Olomouci dne 29. listopadu 2016

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu